ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުން

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2024/HC-A/08
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: އަނޖު- ކަރަމްސަލާން ކާމިސަލާން
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވީ ފަރާތް: ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތް (ދިވެހި ދައުލަތް)
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާ އަދާކުރުން ނިންމިގޮތް

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް އަބްދުﷲ
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަމީރު

ނިންމި ތާރީޚް: 27 ރަޖަބު 1446ހ.
27 ޖަނަވަރީ 2025މ.

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ނަޒަރުސާނީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

29 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1445

11 ޖަނަވަރީ 2024

މިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:

- ނަންބަރު: 144-B7/VN/2023/03
- ނިންމި ތަން: ސިވިލް ކޯޓު
- ޤާޟީ: [illegible]
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 26 ނޮވެމްބަރު 2023
- ނިމުނު ތާރީޚް: 19 ޑިސެމްބަރު 2023

މިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

(އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން)

ޤާނޫނީ ވަކީލް: ލީގަލް އޮފިސަރ އާމިނަތު [illegible]
ލީގަލް އޮފިސަރ ސަބީހާ ސިރާޖު
ލީގަލް އޮފިސަރ އާއިޝަތު [illegible] އަބްދުﷲ
އެސިސްޓެންޓް ކައުންސިލް ޖެނަރަލް [illegible]

މިސްތިއުނާފު ޢަލައިހި ފަރާތް

([illegible])

ޤާނޫނީ ވަކީލް: ސްޓޭޓް ކައުންސެލް އަޙްމަދު [illegible]

މިއީ [illegible]

ހަސީނާން މުޙައްމަދު ސަޢީދު އަބްދުﷲ ނަޢީމް:

ތަޢާރަފު

1. މިއީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B7/VN/2023/03 ދަޢުވާ އަމުރާމެދު ނިންމިގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ނުވާކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް" ނުވަތަ " އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން") ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ޖަވާބުދާރީ ފަރާތަކީ މާލެ، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ދިރުވުން (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފު ޖަވާބުދާރީ ފަރާތް" ނުވަތަ "ދިވެހި ސަރުކާރު") އެވެ.

މައްސަލައިގެ ފަސްމަންޒަރު

2. ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ދިފާޢުގައި އެ ދިފާޢުގެ އިސްތިއުނާފުގެ ލާއިޙާގެ ބަހުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަކީ ނުކުތާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އެ ދިފާޢުގެ ތެރެއިން މުވައްޒަފުން ދަޢުވާކުރި ނުކުތާ ވަކިން ކުރަން ބޭނުންވާ، ގިނަ ދިފާޢުގެ ބޭނުން، ދަޢުވާގެ ކުރިއަށް ދިޔުމުގެ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ކަމުގެ ތެރެއިން، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށް މައްސަލައެއް ހުށަހަޅާފައިވާތީ، އެ މައްސަލަ ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ކޮމިޝަނުން ފަށައި، ދިވެހި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 202 ވަނަ މާއްދާއިންނާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2008 (އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނު) ގެ 21 ވަނަ އަދި 22 ވަނަ މާއްދާއިން އެ ކޮމިޝަނަށް ދެވިފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، ބާރުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ކޮމިޝަނުން ތަޙުޤީޤުކުރަމުން އަންނަ ކަމުގައި، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ދިފާޢުގައި ބުނާ ކަމުގެ ދަޢުވާ ދިފާޢުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުން މަޑުޖެހިފައިވާކަމަށް އެ ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 123-ES/171/2023/62 (22 އޮކްޓޫބަރު 2023) ސިޓީން އަންގާފައިވާ ނަމަވެސް އެ އެންގުމަށް، ކޮމިޝަނުން ލިޔުން ފޮނުއްވި ބަދަލުގައި ދާއިރާއިން ބާޠިލުކުރައްވާ އެންގުމެއް ނުކުރައްވާ ކަމުގައި، އަދި އެ އެންގުމުގެ މައްޗަށް ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ދިފާޢުގެ

ފަރާތުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތްކަމަށްބުނެ، ދިވެހި ފުލުހުންގެ މުވައްޒަފުން އަމަލުކޮށްފައި ނުވަނީ ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނީ ޒިންމާއި ވާޖިބު އަދާކުރުމަށް ހުރަސް އެޅުމުގެ ގޮތުން ކަމުގައިވާތީ، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ އެންގުމަށް ދިވެހި ފުލުހުންގެ ފަރާތުން އަމަލު ކުރުމަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ލާޒިމު ކަމެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެދި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.[1] އެއީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3714/Cv-C/2023 ޤަޟިއްޔާއެވެ.

3. ހަމަ އެފަދައިން، [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ މަދަނީ މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ކޮށްދިނުން، ކޮމިޝަނުގެ 123-ES/171/2023/62 (22 ޑިސެމްބަރު 2023) ސިޓީން އަންގާފައިވާ އެންގުމާއި ޚިލާފަށް، ދިވެހި ފުލުހުންގެ [illegible] މުވައްޒަފުންނަށް [illegible] [illegible] އެކަން [illegible] ކުރުމުގެ ގޮތުން [illegible] [illegible] ކަންކަން [illegible] ފުލުހުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުރަސް [illegible] [illegible] [illegible] ވަގުތީ އަމަލުކުރަން އަދި މަދަނީ ޤަޟިއްޔާގެ ތެރެއިން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

4. އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވަނީ މަދަނީ މައްސަލައިގެ [illegible] ވަގުތީ އަމަލުކުރަން އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ، އެ އަމުރާއިމެދު ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ގޮތެވެ.

---

[1] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3714/Cv-C/2023

ސިވިލް ކޯޓުގެ ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމުމުގައި ބިނާކުރައްވާފައިވާ މައިގަނޑު ސަބަބުތައް

5. ސިވިލް ކޯޓުން ނެރުއްވި "ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމުން" ސަބަބުތަކުގެ ޚުލާޞާގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ބަޔާންކުރައްވާފައެވެ.

5.1 ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 244 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ހުށަހަޅަން "ކޯޓު އަމުރު އޮންނަނީ އުސޫލުގެ ބަޔާންކުރާ ލިބުން" އާއި އެ ދިމާވުމުގެ ސްޓޭޖު ކޮޕީ ހުށަހަޅަންވާނެކަން ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ހުށަހަޅަން އެ ދިމާވުމުގެ ސްޓޭޖު ކޯޓު ހުށަހަޅާފައިނުވާކަން.

5.2 އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ 123-ES/171/2023/62 (22 އޮގަސްޓު 2023) ސިޓީއަށް ވަގުތީ އަމުރު ބަޔާނުގައި ފާހަގަކޮށް އަދަދު ނުކުރުމަށް، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅުން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނުން ދީފައިވާ ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ ބާރަށް ހުރަސް އެޅިގެންނުވާނެކަން ނުވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/21 (ނޯސްޓީ ދިރާގު އަސްޓްރާ ވ. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން) ގެ ޤަޟިއްޔާގައި، ވަގުތީ އަމުރުތައް ނެރުމުގައި ކޯޓުން ފުރިހަމަކޮށް ބަލަންޖެހޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އަސާސީ ތިން ޝަރުތު، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ލިޔުމުގައި ފުރިހަމަވެފައިނުވާކަމަށެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުން

6. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B7/VN/2023/03 ވަގުތީ އަމުރުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނީ؛

"ދެފަރާތް، މިސްލު ބަލައިލުމަށްފަހު ކަންކަން އެނގުން ހުށަހެޅުން،ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅުން މި ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމަށް އެދިފައިވާ ގޮތުން، ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުމަށް ނުޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅައިފިއެވެ.

މިހެންނެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

7. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B7/VN/2023/03 "ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމިގޮތް" ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށް ބުނެ އެ ނިންމުމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ 03 (ތިނެއް) ނުކުތާއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ؛

7.1 ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް، ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކުން ތަބާވާންޖެހޭކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3714/Cv-C/2023 ޤަޟިއްޔާއާ ގުޅިގެން، އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނަންބަރު 144-B7/VN/2023/03 ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމި ގޮތުގައި، ކޯޓުސަރުން އެދިފައިވާ ވަގުތީ އަމުރު ނުނެރުމަށް ނިންމާފައި ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކުން ޤާނޫނު ތަފްސީރުކުރުމުގައި ގެންގުޅޭ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށް އަދި މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓަކުން ނިންމާފައިވާ މިސާލުތަކުގެ މައްސަލަތަކުގައި ނިޔާއަތް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ކޯޓުސަރުން ދަޢުވާކުރުމާ ފަރާތަކަށް ތަޢާރުޒުވާ ކަމެއްނެތި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2010 (ޖުޑިޝަރީގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ މާއްދާއާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޚިލާފަށްކަމުގައި ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

7.2 ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B7/VN/2023/03 ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމިގޮތުގައި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުން ކޯޓުސަރުން އެދިފައިވާގޮތަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ނުނެރުމަށް ބޭނުން ނިންމާފައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަބަބު ބަޔާންކޮށްދީފައިނުވާތީ، އެކަމުގެ ސަބަބުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާއި ޤާނޫނުއަސާސީގެ މަފްހޫމާ ޚިލާފުން ނިންމާފައި ނިންމުމެއްކަމަށްވުން ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

7.3 **ތިންވަނަ ނުކުތާއަށް:** މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކާއި އެއްގޮތަށް ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި [illegible] އެ މައްސަލައަށް އަސަރުކުރާނޭކަމަށް ވަގުތީ އަމުރެއް [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އެސް.ޕީ.އެޗް [illegible] [illegible] ވ. [illegible] [illegible] ސަރވިސަސް (ޕްރައިވެޓް) ލިމިޓެޑް [illegible] ދެމެދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނިކޮށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B7/VN/2023/03 ވަގުތީ އަމުރު [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވަނީ، މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2008 ([illegible] [illegible] ޤާނޫނު) އިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 ([illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކުގެ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible]

8. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ބުނެފައިވަނީ، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ފޯމު ގެ ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ސަބަބުތަކުގެ ދަށުން ހިމަނާފައިވާ ނުކުތާތަކުގައި ވަގުތީ އަމުރު ނުނެރުއްވިނަމަ، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ފަރާތަށް ލިބޭނެ ގެއްލުމުގެ ތަފްސީލު [illegible] ތަފްސީލު ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވިނަމަވެސް، ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ވަގުތީ [illegible] ނިންމި ގޮތުގައި [illegible] [illegible] ނުކުތާތަކަށް [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް ވ. [illegible][2] ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނެ ވަކި ޙާލަތެއް މި މައްސަލައިގައި އޮތްކަމަށް ކޯޓަށް ސާބިތުކުރަން ދޭހަ ކަމަށެވެ.

9. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] ވ. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން**[3] ގެ ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ 3 ސަބަބު، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ހުރިހާކަމެއްގައިވާ "ވަގުތީ އަދުކަރަން އެއް ވުޖޫދު" ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މީގެ އިތުރުން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ކޮމިޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތެރޭގައި ކޮރަޕްޝަނުގެ އަމަލުތައް ބަލައި ތަޙުޤީޤުކޮށް ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމާއި އެ މައްސަލަތައް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ އަދި ކޮމިޝަނުން ތަޙުޤީޤުކުރާ ކަނޑައެޅުމާއި ގަވާއިދުން އިތުރުން ބަލައި ސަރުކާރުގެ ކުންފުނިތަކާއި ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކާއި އަދިވެސް ފަރާތްތަކަށް ހަމަހަމަކަމާއި ސަރުކާރުގައި އެންގުންތަކަށް އެންމެހާ ބާރު ދީގެންވާކަން ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށެވެ.

10. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި (ރ) ގައި ކޮމިޝަނަށް މެމްބަރުންނަށް ނުވަތަ މެމްބަރުންގެ ކޮމިޓީއެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުން މަސައްކަތް ބަލައި ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ބާރު، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި ޕްރޮސީޖަރު ގައިޑްލައިން ކޮމިޝަނުގެ މެމްބަރުންނަށް ދިރާސާކުރުމާއި، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުން ކަނޑައެޅިގެން މުޤައްރަރުކުރާ ކޮމިޝަނުން ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން އެންގުމުގެ މަނާ ނުކުތާ ހިނގަނީ، އަދި އެންގުމުގެ އެންގުމުގެ ސިޔާސަތު ބާރު، ނުސީދާ ބާރު އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ދީގެންވާކަމަށެވެ.

11. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/76 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން ތަޙުޤީޤުކުރުމަކީ ކުށެއްގެ ހަޤީޤަތް ހޯދުމަށްކުރާ ހިނގާކަމެއްކަމުގައިވާތީ، އެގޮތުން އަނެއްކާ ދެގޮތް ބަދަލު ހިނގާ ބެލުމާއި، ކުށް ހިނގާ ދިޔަގޮތުގެ ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭނެ، ތަޙުޤީޤު

---

[2] 2022/SC-A/51 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ 15 ވަނަ ނުކުތާ

[3] **2012/SC-A/21**

މަރުޙަލާގައި ކުރަންޖެހޭ އެހެނިހެން ކަންކަން ހިމެނޭކަން އެނގެން އޮތުމުން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ގެންދާ ތަޙުޤީޤުތަކާ ގުޅިގެން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) އިން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށް އިތުރު ބާރުތައް ކޮމިޝަނަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެކަމަށެވެ.

12. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] ([illegible]) ވ. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން[4]

[illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2158/Cv-C/2011 ޤަޟިއްޔާ [illegible] ކޮމިޝަނުން ތަޙުޤީޤުކުރާ މައްސަލައާ ގުޅިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ލިބިގެންދާކަމަށެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] ކޮރަޕްޝަނުގެ މައްސަލައެއް ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ކޮމިޝަނުން ވަކި ގޮތެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު 123-ES/171/2023/62 (22 އޮކްޓޫބަރު 2023) ސިޓީއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާ [illegible] ފަރީޤު [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޝަނުން ނުދާކަމަށެވެ.

13. އަދި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގައި ފަރީޤު [illegible] ހެދުމުގެ ސިފަތް ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތު ޤާނޫނީ ގޮތުން ލިބިގެންދާކަމަށެވެ. އެގޮތުން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަކީ މި މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަކަށްވާތީ އާއި ފަރީޤު [illegible] ހެދުމުގައި ކޮމިޝަނުން ހިމާޔަތްކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ މަޞްލަޙަތެއް އޮތުމާއި، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން [illegible] [illegible] ފަރީޤު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ފަރީޤު [illegible] ހެދުމުގެ ސިފަތް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށް ލިބިގެންވާކަމަށެވެ.

---

[4] 2012/SC-A/26

14. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ބުނެފައިވަނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ 144-B7/VN/2023/03 ވަގުތީ އަމުރާ މެދު ގޮތެއް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގައި ވަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން އެދިފައިވާ އަމުރު ނެރެދެވެން ނެތްކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ކޮން ސަބަބެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްތޯ ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމިގޮތް އެނގެން ނެތްކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ސިވިލް ކޯޓުން މިގޮތަށް ނިންމުމުން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން ދީފައިވާ އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއް ކުރުމުގެ ޙައްޤުން މަޙްރޫމުކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއް ކުރުމުގެ ޙައްޤުގެ މައިގަނޑު އުސޫލު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ފަދައިން އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއް ޒާމިނުކުރުމަށްޓަކައި ފަރީޤުން އެ ބުނުމަށް [illegible] ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށްފައި [illegible] އެއީ [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ **[illegible] ވ. [illegible]**[5] ފައިސަލާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާކަމަށެވެ.

15. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ބުނެފައިވަނީ، ކޯޓުގެ ނަންބަރު 123-ES/171/2023/62 (22 ޑިސެމްބަރު 2023) ސިޓީއަށް ވަގުތީ އަމުރު ބަޔާންކުރާ ފަރާތުން އަމަލުކުރުމާއި، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށް ޤާނޫނުން ދީފައިވާ ބާރުތައް ބޭނުންކުރުމަށް ހުރަސް އެޅިފައިވާކަމަށް [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] ވ. [illegible] ([illegible])** **[illegible]**[6] ފައިސަލާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ވަގުތީ އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible].

---

[5] 2020/SC-A/100 ފައިސަލާ

[6] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/101 ފައިސަލާ

16. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޯޓުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ވަގުތީ އަމުރަކީ ދިވެހި ޤާނޫނުގެ ދިރުމަތުގެ ފަރާތުން ބައެއް މުވައްޒަފުންނަށް މަޖުބޫރު ނުފޫޒު ބޭނުންކޮށްގެން ވަކި ބަޔަކަށް ނާޖާއިޒު ފައިދާ ހޯދައިދީ އަމިއްލައަށް މަޤާމުގެ ނުފޫޒު ބޭނުންކުރުން ނާޖާއިޒު ފައިސާ ހޯދުން އެއްކަލަކުރުން ބެލެހެއްޓުމުގައި މައްސަލައަކަށްވާއިރު އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޯޓުގެ ފަރާތުން މި ކަން ހުއްޓުވުމުގެ ބާރުވުމުގައި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 123-ES/171/2023/62 (22 އޮކްޓޯބަރު 2023) ސިޓީ އިން މިފަދަ އެންގުންތައް އެންގުމަކީ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޯޓަށް އެންގެވުން އެންގުންކަމަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/26 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދައިން، އެގޮތަށް އެންގުންތަކަކީ އަމުރުނެރުމަކީ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޯޓުގެ ޤާނޫނުން ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ބާރު ހުރިކަމަށް އެދިފައިވާކަމަށް ނުވާކަމަށް މި މަޤްޞަދުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާކަމުން ކަމަށް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޯޓަކުން ނުދެކޭނެއެވެ.

17. އަދި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޯޓުގެ ބާރުތަކާއި ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކަކީ ކަނޑައަޅާ އެންގުންތައް އެންގުމަކީ ކޯޓުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއްކަން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޯޓުގެ ޤާނޫނު 21 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 202 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެން އޮތްއިރު، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޯޓަށް 22 ވަނަ މާއްދާއިން ކޯޓަކަށް ދީފައިވާ ބާރުތައް ގައިދުވެފައިވާ އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަލަހައްޓާ ޤާނޫނު) 17 ވަނަ މާއްދާއާ ދިރާސާ އެ ޤާނޫނުގެ އެކުލަވާލި މަސައްކަތު ހުށަހަޅަންޖެހޭކަމަށް އެ ޤާނޫނު ޤާނޫނުކުރެވިގެން ނުވާކަމަށް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޯޓަކުން ނުދެކޭނެއެވެ. އަދި މިފަދައިން ޤާނޫނު ޤާނޫނުތަކާއި ޚިލާފުވާ ނަޒާހަތްތެރިކަމަށް، ކޯޓުގެ ޤާނޫނާއި ދިފާޢުގެ ދިސްޓްރިކްޓް ކުރުމުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަނީ ޗެކް އެންޑް ބެލެންސް، ވަގުތީ އަމުރުގައި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 123-ES/171/2023/62 (22 އޮކްޓޯބަރު 2023) ސިޓީއަށް އަމަލުކުރުން އޮތް ބައި ބާޠިލުކުރުން އަމުރުކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދުންތައް

18. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދުނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ 144-B7/VN/2023/03 ވަގުތީ އަމުރާ ދެކު ގޮތުގެ ނިންމުމުގައި އަމުރު ނެރުނު ގޮތަށް ނިންމާފައިވާ ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތާއި، އެ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށްދެއްވައި، އިސްތިއުނާފު ޝަރީޢަތް ފަރާތުގެ އިސްތިޤުރާރުގެ ބޭރުން ބަރަކާ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރުމުން، ވަކި ފަރާތަކަށް ނާޖާއިޒު ފައިދާ ހޯދައިދިނުމުގެ ގޮތުން، މަޤާމުގެ ކުރިއަރުން ހިންގުމުގެ މަސައްކަތް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުން މައްސަލަޔާ ގުޅިގެން އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުގެ ކުރިއަށް ހުށަހެޅުން އެންމެހާ ކަންކަން ކުރުމުގެ ގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 202 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2008 (އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން) ގެ ޤާނޫނު 21 އަދި 22 ވަނަ މާއްދާއިން އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށް ދީފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތާއި ބާރުގެ ދަށުން، ހިތި ފުރުޞަތުގެ މުދަލުގެ ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހިފެހެއްޓުމާ ގުޅޭ ހިނދުން މަނާ ޖަލްސާގައި 2023 އޮކްޓޯބަރު 22 ވަނަ ދުވަހު އަންގާފައިވާ އެންގުމަކުން ހިފެހި ބަހައްޓާފައިވާ ފައިސާގެ ފަރާތުން އަމިއްލަކުރުމުގެ ޤާނޫނީގޮތުން ޒިޔާދަކޮށް ކުރުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު -123 ES/171/2023/62 (22 އޮކްޓޯބަރު 2023) ސިޓީން އަންގާފައިވާ އެންގުމާއި ހިލާފަށް، މި މައްސަލައިގައި ހިފެހި ފަރާތްތަކަށް ހިނގާ ފައިސާގެ ހިފެހެއްޓުމުގެ ފަރާތުން މަގުފޭރުމުގެ ކުރިއަށްދާ ކަންތައްތަކާއި، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ވަކިކޮށްގެން އަންގައިދީފައިވާ އެކަން ތަނފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ އެންމެހާ ކަންކަން ކުރިއަށް ނުގެންދިއުމަށް އަމުރުކޮށްދެއްވައި ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުއްވައިދެއްވުމެވެ.

އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަ

19. އިސްތިއުނާފުގެ ޝަރީޢަތުގައި ނުކުތާގެ ޖަވާބުގައި އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B7/VN/2023/03 "ވަގުތީ އަމުރުގެ ނިންމުމެއް" ނިންމާފައިވަނީ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނުރުސްޓީޖް ދިރިޔުޅުން (އާސްޓޮނިޔާ) ވ. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން[7] ގެ ޤަޟިއްޔާ ބަޔާންކޮށްދީފައިވާކަމަށެވެ. އެގޮތުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުލް ބެންޗުން ގަޟިއްޔާގައި ބެންޗުގައިވާ 03 ޤާޟީން ފުރިހަމަވެވަޑައިގެންވާ ކަމަށެވެ. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނުރުސްޓީޖް ދިރިޔުޅުން (އާސްޓޮނިޔާ) ވ. އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަން[8] ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ބެންޗުގެ ރިހާތްތަކަށް ވިޔަސްކަމުގެ މައްސަލާ ރައްދުއް ނުވަތަ ޒާތީ މަންފާއެއް ހޯދުން، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން އަންގާފައިވާ އެންގުން އެންގުމުގެ ބަދަލު އެ ކޮމިޝަނަށް ދިމާކުރެވިފައިވާ ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނުގެ 21 އަދި 22 ވަނަ މާއްދާއިން ކަމަށް ކޮމިޝަނުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނަމަވެސް އެ ދެ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ވަކި ކަމެއް ކުރުން ހުއްޓުވުމަށް އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ މައްދެއް އަމުރު ކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ނުވަތަ ބަންދު އެ ކޮމިޝަނަށް ލިބިގެންވާކަމަށެވެ. އަދި އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން އަންގާފައިވާ އެންގުން އަންގާފައިވަނީ އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރެއިން ކަން މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާކުރުމަށްޓަކައި އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ލިބުނު ކަން ބާރުގެ ދަށުން ކަމެއްވެސް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅާފައިވާ ވަގުތު އަމުރަކީ އެއީ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާކަމަށެވެ.

20. މި މައްސަލައިގައި ދިރާސާ ކުރުމުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އިންތަޒާމުގައި އިޖުރާއަތު ނިންމަވާފައިވާކަމަށެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވަކި އަމުރެއް ނުކުރެއްވިޔަސް، އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ގޮތުންނާއި ދިރާސާކޮށް ބަލާ ކަމަށް އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން ސުވާލުކުރެވިފައިވާކަމަށެވެ.

---

[7] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2012/SC-A/26 ގެ ޤަޟިއްޔާ

[8] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2012/SC-A/26 ގެ ޤަޟިއްޔާ

21. އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގެ ޖަވާބުގައި އިސްތިއުނާފު ބައްދަލުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދައިން ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދީފިނަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] ([illegible]) ވ. [illegible]**[9] ގެ ނިޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކަށް [illegible] އެ [illegible] ފުރިހަމަ ނުވާތީ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 242 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އާއި 244 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަ ނުވާކަން އެ ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމި ގޮތުގައި ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެވެ.

22. އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާގެ ޖަވާބުގައި އިސްތިއުނާފު ބައްދަލުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ **[illegible] ލިމިޓެޑް ވ. [illegible] ([illegible]) [illegible] ލިމިޓެޑް**[10] ގެ ނިޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ފަދައިން ދެފަރާތުގެ މަޞްލަޙަތު ބަލައި Balance of Convenience ގެ ޓެސްޓްގެ ތަޠުބީޤު ކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމި ނިންމުމަށްވެސް މި ޓެސްޓް ތަޠުބީޤުކޮށްފައިވާ ކަމަށެވެ. އަދި ދިވެހި ކޯޓުތަކުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ވަގުތީ އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާފުކުރާއިރު، ވަގުތީ އަމުރާ ގެއްލުމުން އެއްވެސް [illegible] ވަގުތީ ހިމާޔަތް [illegible] [illegible] ސަބަބުން [illegible].

---

[9] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2012/SC-A/26 ގެ ނިޔާ

[10] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/101 ގެ ނިޔާ

އިސްތިއުނާފު ހައްޤުވާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް

23. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/HC-A/08 ޤަޟިއްޔާއިން ބައްލަވަމުން ގެންދަވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B7/VN/2023/03 ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމިގޮތް އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3714/Cv-C/2023 ޤަޟިއްޔާ ހުރިގެން އެކޯޓުން ނިންމާފައިވާތީ ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމި ގޮތް ބަދަލު ގެނައުމަށް ހުއްޓުމަށް އެދި ޤާނޫނީ ސަބަބުތައް ނެތުމުން ކަނޑައެޅުއްވުމަށްއެދިފައެވެ.

[illegible]

ވަގުތީ އަމުރާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި މައްސަލަތަކުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލަންޖެހޭކަންކަމާއިގުޅޭ ޤާނޫނީ ގޮތްތަކުން

24. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމަށް ބަލާއިރު، މައްސަލައިގެ ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، އަދި މުރާފަޢާގެ ނިންމުންތަކުގެ އަލީގައި ދަށު ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، އެ ނިންމުމުގެ 4 ވަނަ ނުކުތާގައެވެ.

25. އެގޮތުން، އެ ނުކުތާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް އޮންނަކަމުގައެވެ.

26. އެ ނުކުތާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، މި މައްސަލާގައި ވަގުތީއަމުރަކަށް އެދުން އިރު، "ކޯޓު އަމުރު ބޭނުންވާ އަވަސްކަމެއް ބަޔާންކޮށް ދިނުން" ހުށަހަޅާފައިވާކަމުގައެވެ. ހަމައެހެންމެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުޠުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނިންމުމެއްގެ މައްސަލާގައި ކަމަށާއި، އެއީ؛

26.1 ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދޭ ފަރާތަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ މައްސަލައަކަށް ވުމާއި ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަޞްލަޙަތު އޮތުމުގެ [illegible] ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތުގައި ވާންޖެހޭނެކަމާއި،

26.2. ވަގުތީ [illegible] އަސްލު މައުޟޫޢީ ދައުވާ ލަސްވެގެން ހިނގައްޖެނަމަ، ކުރިމަތިވާނެ ނުރައްކަލެއް އޮތުމާއި،

26.3. ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި [illegible] [illegible] އަމުރަކަށް [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ޤާނޫނީގޮތުން [illegible] [illegible] ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

27. އެ ނުކުތާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ،

27.1. އެންޓި ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނަށް، [illegible] [illegible] ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާއާއި 22 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެން އޮންނަކަމަށެވެ.

27.2. ކަމަށްވުމުން، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި [illegible] [illegible] ސަބަބަކީ ވަގުތީ އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަގުތީ އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެން އޮންނަކަމަށެވެ.

28. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަގުތީ އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި [illegible] [illegible]

އަމުދުނުކުރުމަކީ، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް ޤާނޫނުން ލިބިދީފައިވާ ޤަބޫލުކުރުމުގެ ބާވަތް ހުރަސްއެޅިގެންދާނެ ކަމަކަށް ނުވާތީ، ނެކްސްޓިޗް މައްސަލާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ތިން ޝަރުތު، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުގެ ބަޔާންގައި ހަމަޖެހިފައިނުވާކަމެވެ.

29. މާނައަކީ، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ފަރާތަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ މައްސަލާގައި ކަމެއްވާ ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަޞްލަޙަތު އޮތުމުގެ އިޙްތިމާލު ޒާހިރުކުރުމާ ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ވަގުތީ އަމުރުނުދީފިނަމަ، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް ދިމާވާ ގެއްލުން ހިނގައިދާނެކަމަށް، ކުރިމަތިވާނެކަން ނޯޓިސްކުރެވުން ނުވަތަ ބަލައިލެވުމެވެ. ހަމައެހެންމެ، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ފަރާތުން އަމުރަކަށް އެދޭ ސަބަބު ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތު ގާނޫނީގޮތުން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއްކަމުގައި ވެގެންވާށެވެ.

30. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ކޯޓުގެ ނިންމުމަށް ބަލާއިރު، ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރުމުގައި ހިފަހައްޓާނެ ސަބަބުތައް ގޮތުގައި ހުރިހާ ކަމަކާ ތަޢާރަފުކުރެވިފައި ކެއް ސަބަބުތަކެއް މައްސަލަތަކުގައި ދެނެގަނެވިފައިވެއެވެ. އެކަމަށް އެ ސަބަބުތައް ގޮތުގައި ކޯޓުތަކުން ސަބަބުތަކަކީ ބަލައިގަނެވޭ ގޮތްތަކެއް ބައެއް ކަންކަމެވެ. ވަގުތީ އަމުރުތަކުގެ ބާވަތް ބަލައިލުމުގައި ބޮޑު ސަބަބުތަކަކީ ބަލައިގަނެ ބަލައިލާއިރު އެހެން ނުވާނެކަމެވެ. އެ ސަބަބުތަކަކީ ވަކިވަކިން ބަލައި، އަދި ސަބަބުތައް ނުވަތަ ސަބަބުތަކުގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ ނުވާނެ ބަލާކަށް ބަލައިލުމުގައި އެކަށީގެންވާ ތަޢާރުޟުވާނަމަ ކުރިމަތިވާގޮތް ނިންމުމުގައި ބަލައިލެވޭނެއެވެ.

31. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ކޯޓުގެ ނިންމުމަކީ ބަލައިގެން ނިންމުމުގެ ބައެއްކަމުން ނުވަތަ ތަޢާރުފުވެފައިވާ އިސްތިޢާރީ ގޮތުގައިވާ ދެނެގަނެވޭނެ ގޮތް ނަގަނެއެވެ. ވަކިބަލާތީ ނިންމުމަށް މިސާލަކަށް ނުކުތާތައް ދެނެގަނެވޭ، އަދި ނިންމުމަކަށް ތަޢާރުފުކުރެވޭ ބަލައިލާއިރު ނަގައިގެންވެއެވެ. މިސާލަކަށް، މިއީ މަދަނީ އަދަބެއް ގެއްލުވުމުގައި،[11] ވަކިބަލާތީ ނިންމުން ގެއްލުމުގައި އެކަށީގެންވާ ތަޢާރުޟުކުރެވިފައި ބަލައިގަނެވެއެވެ. ހަމައެހެންމެ،

---

[11] މިސާލަކަށް: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ، އަޙްމަދު އިސްމާޢީލް ވ. ތަރިކާ ކޮމިޝަން ކަސްޓަމްސް (30 SC "2020")

މައްސަލައަކާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅާއިރު، ޙުކުމަށް ފާސިލުވި ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަންޖެހޭނެކަމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 261 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރާއި އެމާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާއިރު، މިފަދަ ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމާ ނިންމުންތަކުގައިވެސް އެ ނިންމުމަށް ފާސިލުވި ސަބަބުތައް ތަފްސީލުކޮށް ބަޔާންކުރަންޖެހޭނެއެވެ. މިއީ އިންސާފުވެރި ޝަރީޢަތެއް ކުރެވުމުގެ ހައްޤު ކަށަވަރުކުރުމަށް މުހިންމު ހައްޤެއްވެސް މެއެވެ.

32. [illegible] މައްސަލާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible].

33. ކުރިންވެސް ބަޔާންކުރެވުނު ފަދައިން، މި މައްސަލައަކީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަގުތީ އަމުރާމެދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަގުތީ އަމުރާމެދު [illegible] [illegible].

34. މި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

35. ވަގުތީ އަމުރާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި، އެ [illegible] [illegible] އެއްވެސް ނިންމުމެއް ނިންމައިގެން ނުވާނެއެވެ. އެހެންކަމުން، "ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] މި [illegible] ގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

36. އެހެނީ، މައުޟޫޢީ މައްސަލާގައި، ގޮތް ކަނޑައެޅިގެންދާނެ މުހިންމު ނުކުތާއެއްކަމުގައި އެކަން ވެގެންދާނެއެވެ.

37. ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަމަށްބަލާއިރު، ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި، އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް، އެ ނިންމުމަށް ވާސިލުވި ސަބަބުތައް [illegible] އަދި [illegible] ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ރިޢާޔަތްކުރައްވާފައިވާކަން [illegible] [illegible] ކަމުގައި ނުފެނެއެވެ. [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެއްކަމުގައި [illegible].

އިސްތިއުނާފީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

38. މި މައްސަލާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން، [illegible].

39. [illegible] [illegible] މި މައްސަލާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

40. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Fumus boni iuris) ގެ [illegible] މި މައްސަލާގައި [illegible] [illegible]:

41. ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅުން، ޤާނޫނީ ގޮތުން ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ މައްސަލައިގެ ބައެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަރުޙަލާގައި ޢަމަލުކުރާ އިޖުރާއާތު ދުނިޔޭގެ ޤާނޫނީ ނިޒާމުތަކުގައި ތަފާތު ގޮތްގޮތަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެހެންކަމުން އެފަދަ އިޖުރާއާތުގެ ތެރެއިން ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންކަން ދުނިޔޭގެ ޤާނޫނީ ނިޒާމުތަކުގައި ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތުން ވަކިވަކި ގޮތްގޮތަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ބަލާއިރު، ޤާނޫނީ ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ މައްސަލައިގެ ބައެއް އަސާސް ތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެއްގައި[12] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

އެއީ؛

41.1. ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިގެ މައްސަލާއާ ގުޅޭ ޙައްޤު ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަބްދަޢު ރިޢާޔަތްކުރާ ޤާނޫނީ ޤާޢިދާ (legal rule) އެއް އޮތުން.[13]

41.1.1. މި މައްސަލައަށް ބަލާއިރު، ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައިގެ މައްސަލައަކީ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 202 ވަނަ މާއްދާއާއި އިންޑަސްޓްރިއަލް ޤާނޫނުގެ 21 އާއި 22 ވަނަ މާއްދާއިން ކަރުދާސްތަކަށް ލިބިދީފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބެހޭ ކަމަށް ބަލާއިރު، ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ޤާނޫނީ ޤަވާޢިދު އަދި ހާލަތު ފާހަގަކުރާއިރު، އަމުރު ނެރުމަކީ ހުށަހެޅިފައިވާ ކަރުދާހުގައިވާ ކަމާއި ގުޅުން ހުރި ކަމަކަށް ވާތީ ކޯޓަށް ބަލަން ޖެހޭ އެއް މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލައެވެ.

41.1.2. ވަގުތީ އަމުރުގެ ގޮތުން ނިންމާނީ، ކޮންކަމެއް ވަކިން ކޯޓުގެ މައްސަލައިގެ ނިޔާ ފިޔަވަޅު ޖެހުމުގެ ކުރިން، ވަގުތީ އަމުރުގެ ގޮތުން ނިންމައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ކަންތައް މިޔަމިން ބަލައިގެންނެވެ، އަދި އެފަދައިން ވަކިންކޮށްދިނުމުން، ހުށަހެޅިފައިވާ

---

[12] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2012/SC-A/21 ޤަޟިއްޔާ
[13] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2012/SC-A/21 ޤަޟިއްޔާގެ، ޙުކުމުގެ ދަށުން ބެހިގެންވާ 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ށ)

ކަންކަމުން، ދަޢުވާކާ ފަރާތުގެ ދަޢުވާއާ އެއްގޮތަށް [illegible] އަދި މައްސަލާގައި ދަޢުވާކާ ފަރާތުން އެދޭގޮތަށް މައްސަލަ ނިންމުމަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަ، އެފަދަ ޤާނޫނީ ޤާއިދާއެއް ހިމާޔަތްކުރަންޖެހޭކަމަށް ބުނެވިދާނެއެވެ.

41.1.3. އަދި ހަމައެފަދައިން، މި އިސްތިއުނާފާ ގުޅޭ މައުޟޫޢީ މައްސަލަތަކީ ދަށުކޯޓުގައި މިހާރުވެސް ކުރިއަށް ގެންދާ މައްސަލައަކަށްވުމީ މި ނުކުތާއަށް އިތުރަށް ބާރުލިބިދޭ ކަމެއްކަމުގައި ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

41.2. ވަގުތީ އަމުރަށް އެދި ހުށަހަޅާ ވަޤާއިޢު (facts) ތަކީ އެފަދަ ޙައްޤެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ މަޞްލަޙަތެއް ވާކަމުގެ [illegible] ޤާއިމުވެގެންވާކަމުގައި ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ މިންވަރުގެ ކާފީ ޘާބިތުކަމަކަށް ވުން.[14]

42. މި މައްސަލާގައި ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާތީ، މައުޟޫޢީ މައްސަލާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސިޓީއަށް [illegible]، އެކަން ހިނގައިދިޔަ ގޮތެވެ. އަދި ހަމައެފަދައިން، އެ ސިޓީ ނުވަތަ އެންގުމަށް ތަބާވާންޖެހޭކަމަށް [illegible] ޤާނޫނީ ނުކުތާއެކެވެ.

43. ހަމައެފަދައިން، އެ ސިޓީއަށް [illegible]، އެ ސިޓީގައިވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

44. މި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމުގެ އަލީގައި، [illegible] [illegible] މިންވަރަކުން، މި މައްސަލައާއި ގުޅޭ މައުޟޫޢީ މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] މިންވަރު [illegible]. މި މައްސަލައަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނީ މަޞްލަޙަތު ހިމާޔަތްކުރާ ޤާނޫނީ ޤާއިދާ (legal rule) އެއް [illegible]، އަދި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ޤާނޫނީ މަޞްލަޙަތު ހިމާޔަތްކުރާ ޤާނޫނީ ޤާއިދާ (legal rule) އާއި [illegible] ކަންކަން

---

[14] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2012/SC-A/21 ޤަޟިއްޔާގެ، [illegible] [illegible] 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ)

ހިނގައިގޮސްފައިވާކަން ދެނެގަނެވޭއިރު، ޤާނޫނީ ގޮތުން ހިމާޔަތް ލިބެންޖެހޭ އަސާސީ ޙައްޤެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ [illegible] އޮތުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Fumus boni iuris) ގެ ހާލަތު މި މައްސަލާގައި [illegible] ބެލެވެއެވެ.

45. ވަގުތީ އަމުރު ނެރުމަކާނުލާ އަސްލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (Periculum in mora)؛

46. ވަގުތީ އަމުރަކަށް އެދޭ ފަރާތް [illegible]، މި ނުކުތާއާގުޅޭގޮތުން [illegible]، ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރަމެވެ. [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ވަގުތީ އަމުރު [illegible] [illegible]، [illegible] "ވަގުތީ އަމުރު [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" މި [illegible] [illegible] 6 (ހައެއް) [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] 2 ވަނަ [illegible] 5 ވަނަ [illegible] [illegible]، ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، ޝަރީޢަތުގެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 3 ވަނަ [illegible] [illegible]، ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، 4 ވަނަ [illegible] [illegible]، ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި 6 ވަނަ [illegible] [illegible]، ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

47. [illegible]، [illegible] [illegible] ވަގުތީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]،

މަސްއޫލި މައްސަލާގައި އެދިފައިވަނީ، މި މައްސަލާގައި އަންގާފައިވާފަދަ އެންގުމެއް، އެންގުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް އެއްވެސް ނުވަތަ ޙުކުމް ކަނޑައަޅައިދިނުމެއް ނުވާނެއެވެ.

48. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލާގައި ވާޖިބު އަމުރަކަށް އެދިފައިވަނިކޮށް، ވާޖިބު އަމުރު ނުނެރެވިނަމަ، އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތުން ދިނުން ގުޅުމުގެ ކޯޓުކަން ބަޔާންކުރެވިފައިވާކަމަށް، އެ މައްސަލާގައި ޤާނޫނުވައިވާ ކަންކަމާއި، މައްސަލާގައި ދައުވާގައި ކޯޓުން ކަނޑައަޅައިދެއްވާ ނިންމުމާއި ޓްރައިބިއުނަލުގެ ވަކިން ކުރެވޭ ނިންމުންތަކުގެ ތެރެއިން، އިސްތިއުނާފު ކުރި ހުކުމް ބާޠިލުކުރުމަށް އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމުގެ އަލީގައި، އެދިފައިވާފަދަ ވާޖިބު އަމުރެއް، މިހިނދު ނެރުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

49. މީގެއިތުރުން، މިގޮތުން މައްސަލައިގެ ހާލަތު ދެނެގަނެ، ވާޖިބު އަމުރަކަށް ހުކުމުގައި ބަޔާންކުރުމަށް ކުރިއަށް ދާއިރު، ދައުލަތުގެ ސަރުކާރުގެ މަޤާމުގައި ކުރުވުން ސިފަކުރަން ޤަވާޢިދުގެ، މި މައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ހުކުމް ބާޠިލު، ވާޖިބު އަމުރުގެ މައްސަލަ ވަކިކުރަން ނިމުނުއިރު ޚިދުމަތް ދިނުން ހުއްޓުވުމަށްކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް މިގޮތު، އެ ޚިދުމަތް ދިނުމުގެ ތަފާސް އިންޒާރުކުރުމުގެ އިތުރުން ކަނޑައެޅިފައިވަނީ އަނބުރާ ހުއްޓާލެވިފައިވާކަމާއި، އެގޮތުން ޚިދުމަތް ދިނުން ހުކުމަކަށް މިގޮތު އެ ހުއްޓުވުމާ ހިމެނޭގޮތުން މުސާރަދީފައި ދޫކޮށްލައްވަނީއެވެ.

50. ބައްލަވަތުމުގެ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރި ހުކުމް ވާޖިބު އަމުރު އެދި ހުށަހަޅައިފައިވަނީ، ޚިދުމަތް ދިނުމާ ގުޅޭގޮތުން އެކަން ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރެވުނު އިންތިޒާމް ކަންކަން ކުރިއަށް ނެގުން ފެށުމުގައި މަސްލަހަތު ކުރިއަށް ދިއުމަށް ހުކުމް ކުރާނެ ގޮތަކުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެކަމަށް ގެނެސްފައިވާ އޮޅުވާލުމާ ބަލާއިރު ތަފާތު ނިންމުމެއް ނުކުރާކަން ބަޔާންކުރުމާއި، އެ ނިންމުން ތަންފީޒުކުރުން ހުއްޓުވުމަށް އެކަމާ ގުޅޭ އިތުރު އެއްވެސް މަސްއޫލިއްޔަތު ނުކުރާކަމަށް އަމުރުކުރުމަށް އެދިފައިވަނިކޮށް، މިގޮތު އެކަންކަން

ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ އެންމެހާކަންކަން އިންތިޒާމުކުރުވި ނިމިފައިވާކަން އެނގެން އޮތްއިރު، އެކަމާގުޅިގެން އިތުރު އެއްވެސް ކަމެއް ނުކުރުމަށް އެންގުމަކުން ނިކުންނާނެ ނަތީޖާއެއް ކޮބައިކަން އެނގޭހެން ތަފްސީލުކޮށް އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދައިން، ކުރިއަށް އަޅަންހުރި ފިޔަވަޅެއް އެޅުން ހުއްޓާލުމަށް [illegible] ނޫންގޮތަކުން، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތަށް [illegible] ލިބޭނެ ގެއްލުމަކީ ކޮބައިކަމެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވެއެވެ.

ނިންމަން ފެންނަގޮތް

51. މަތީގައި ބަޔާންކޮށްދިޔަ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް،

51.1. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމަކީ، އެނިންމުމަށް ވާޞިލުވި ސަބަބުތައް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ނިންމުމަކަށް ނުވާތީއާއި، އަދި އެ ނިންމުން ނިންމުމުގައި އަސްލު މައްސަލައިގެ މައުޟޫޢަށް އަސަރުކުރާފަދަ ނުކުތާއަކާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅާފައިނުވާތީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުން ބާތިލުކޮށް،

51.2. އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދައިން، އިސްތިއުނާފީ މަރުޙަލާއިން، ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް [illegible]، ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދިނުމަށް، އަމުރު އެދި ފަރާތަށް ލިބޭނެ ގެއްލުމުގެ ތަފްސީލު އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްދެވިފައިވާނަމަ، މި [illegible] [illegible] ކަންކަމަށް އަސްލު މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވާފަދަ ވަގުތީ އަމުރު ނެރެދެވޭނެ ސަބަބެއް ފެނިގެން ނުދާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މި މައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލްގެ ނަޒަރު

52. ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް އަބްދުﷲގެ ނަޒަރަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ނަޒަރު

53. ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް އަބްދުﷲގެ ނަޒަރަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން[15]

54. މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ހުކުމްކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު[16] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅަންވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމުން ނިންމާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.[17] މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ނަތީޖާ ހަވާލުކުރެވިފައިނުވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ނަތީޖާ ހަވާލުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.[18] އެހެނަސް، ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ނަތީޖާގެ ޚުލާޞާ ބޭނުންކޮށްގެން އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.[19]

---

[15] ކޯޓުން މައްސަލައިގެ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 268 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

[16] މިކަމުގައި ބަލާ އިސްތިސްނާ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

[17] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

[18] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

[19] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B7/VN/2023/03 "ވަގުތީ އަމުރާމެދު ނިންމިގޮތް" އަދި، [illegible] [illegible] ސަބަބުތަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ [illegible] ނުވާތީއާއި، އެ ނިންމުން ނިންމުމުގައި އަސްލު މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް،

އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދައިން، [illegible] [illegible]، ވަގުތީ އަމުރެއް [illegible] [illegible]، ވަގުތީ އަމުރު [illegible] އަމުރަށް އެދޭ ފަރާތަށް ލިބޭނެ ގެއްލުމުގެ ބޮޑުމިނުގައި [illegible] [illegible] އަސްލު މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ވަގުތީ އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ހައިކޯޓުގެ މިމައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ޝަރީފް ޢަބްދުﷲ
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް